

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30/1, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Nacionalinei teismų administracijai

2010-10-

Nr. (1.13.) 7R-8815

DĖL KONVENCIJOS DĖL JURISDIKCIJOS IR TEISMO SPRENDIMŲ CIVILINĖSE IR KOMERCINĖSE BYLOSE PRIPAŽINIMO IR VYKDYMO (NAUJOJI LUGANO KONVENCIJA)

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija praneša, kad 2010 m. sausio 1 d. Europos Bendrijai, Norvegijos Karalystei ir Danijos Karalystei įsigaliojo 2007 m. spalio 30 d. Lugane pasirašyta Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, 2011 m. sausio 1 d. ši konvencija turėtų įsigalioti Šveicarijos Konfederacijai, artimiausiu metu – ir Islandijos Respublikai.

Visų pirma pažymime, kad naujoji Lugano konvencija pakeitė 1988 m. Lugano konvenciją (1988 m. rugsėjo 16 d. Europos Bendrija, Islandijos Respublika, Norvegijos Karalystė ir Šveicarijos Konfederacija pasirašė tarptautinį susitarimą dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo), kuria buvo išplėstas 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijos, reglamentuojančios tuos pačius klausimus tarp Europos Bendrijų valstybių narių, taisyklių taikymas Islandijoje, Norvegijoje ir Šveicarijoje. Pažymėtina, kad Lietuvai nebuvo taikoma nei 1988 m. Lugano konvencija, nei 1968 m. Briuselio konvencija.

Naujosios Lugano konvencijos **tikslas** – išspręsti tarptautinės teismų jurisdikcijos klausimus, palengvinti teismo sprendimų pripažinimą ir sukurti operatyvią procedūrą, užtikrinančią teismo sprendimų, autentiškų dokumentų ir teismo susitarimų vykdymą susitariančiose šalyse.

Taikymo sritis: Šia konvencija iš esmės išplečiamas 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo („Briuselis I“) nustatytų principų taikymas tarp Konvencijos susitariančiųjų šalių – Europos Bendrijos (visos valstybės narės, išskyrus Daniją, Konvencijoje vadinamos – Konvencijos privalančiomis laikytis valstybėmis), Laisvosios prekybos asociacijos narių – Norvegijos Karalystės, Islandijos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos, bei Danijos Karalystės. Konvencijos struktūra pagrįsta Reglamento principais, joje iš esmės pakartojama daugelis Reglamento nuostatų, tačiau nepaisant to, tai yra atskiri dokumentai.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos ir kitų ES valstybių narių **santykiuose su Danija** toliau taikomas Reglamentas „Briuselis I“ (Europos Bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimo dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, pasirašyto 2005 m. spalio 19 d. Briuselyje, pagrindu), tačiau Danijos ir kitų trečiųjų šalių (Norvegijos, Islandijos ir Šveicarijos) atžvilgiu taikoma naujoji Lugano konvencija.

Konvencija taikoma tik byloms ir teismo sprendimams dėl tarptautinių teisinių santykių. Be to, ji taikoma tik civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Konvencija netaikoma mokesčių, muitinių ir administraciniams byloms.

Konvencijoje nustatytos išsamios jurisdikcijos taisyklės, jos apima net ir jurisdikcijos perdavimo Konvencijos privalančių laikyti valstybių (ES valstybių narių) nacionalinei teisei klausimą, taip pat atvejus, kai atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) yra su Konvencija nesusijusioje šalyje.

Sprendimų pripažinimo ir vykdymo procedūrų supaprastinimas yra vienas iš esminių šios konvencijos aspektų, tačiau *exequatur* procedūra liko galioti. Laikinosios apsaugos priemonės taip pat gali būti pripažįstamos ir vykdomos susitariančioje šalyje remiantis šios konvencijos nuostatomis, nes jos patenka į „teismo sprendimų“ sąvokos apibrėžtį (jeigu jas yra paskyręs teismas ir abiem šalims buvo sudaryta galimybė būti išklaustytiems).

Santykis su kitomis konvencijomis ir dvišalėmis sutartimis: Konvencijos privalančios laikyti valstybės pirmenybę turi teikti Konvencijai, o ne tarp dviejų ar daugiau iš šių valstybių sudarytoms konvencijoms (sutartims), reglamentuojančioms tokias pačias bylas, kurioms taikoma ir naujoji Konvencija. Tačiau specialiosioms konvencijoms (reglamentuojančioms teismų jurisdikcijos bei teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo klausimus konkrečių bylų kategorijose), teikiama pirmenybė prieš Lugano konvenciją

Konvencijos taikymas laike: Konvencija taikoma tik po jos įsigaliojimo kilmės valstybėje pradėtiems teismo procesams ir oficialiai parengtiems ar užregistruotiems (pvz. autentiškiems) dokumentams, o kai siekiama pripažinti arba vykdyti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą, – po jos įsigaliojimo valstybėje, į kurią kreipiamasi. Jeigu byla buvo iškelta prieš įsigaliojant Konvencijai, o sprendimas buvo priimtas po jos įsigaliojimo, sprendimas turi būti pripažįstamas pagal Konvencijos III antraštinę dalį, jeigu buvo laikomasi II antraštinėje dalyje nustatytų jurisdikcijos taisyklių.

Konvencijos aiškinamoji ataskaita. Išsamesnė informacija dėl naujosios Lugano konvencijos nuostatų pateikiama Konvencijos aiškinamojoje ataskaitoje. Jos tikslas – paaiškinti peržiūrėtas Lugano konvencijos taisykles, atsižvelgiant į teisinius precedentes, susijusius ne tik su ankstesne Konvencija, bet ir su Reglamentu „Briuselis I“. Siekiant sudaryti sąlygas vienodam Konvencijos nuostatų taikymui nacionaliniuose teismuose, manome, ši ataskaita bus naudinga ir Lietuvos teismams.

Ataskaitą galima rasti Teisingumo ministerijos internetiniame tinklalapyje (adresas: <http://www.tm.lt>; nuorodos: *Tarptautinis bendradarbiavimas/ Teisinis bendradarbiavimas pagal ES teisę/ Civilinės bylos/ Bendra informacija*), o Konvencijos tekstą – ES teisės aktų duomenų bazėje (adresas: <http://eur-lex.europa.eu>; paskelbimo Nr. *OL L 147, 2009 6 10, p. 1–4*) arba Teisingumo ministerijos internetinio tinklalapio skiltyje „Tarptautinis bendradarbiavimas“.

Kadangi už Teisingumo ministerijos tarptautinio teisinio bendradarbiavimo civilinėse bei komercinėse (taip pat ir baudžiamosiose) bylose funkcijų vykdymą yra atsakingas Teisingumo ministerijos Tarptautinės teisės departamentas, iškilus klausimams dėl šios konvencijos taikymo, prašome kreiptis į šio departamento Teisinio bendradarbiavimo skyriaus darbuotojus:

- skyriaus vedėja Andrada Bavėjan, tel.: (8 5) 2662940, el.p.: andrada.bavejan@tm.lt;
- vyriausioji specialistė Indrė Kairelytė, tel.: (8 5) 2662937, el.p.: indre.kairelyte@tm.lt;
- vyriausioji specialistė Lina Žagunytė, tel.: (8 5) 2662918, el.p.: lina.zagunyte@tm.lt;
- vyresnioji specialistė Gintarė Janikūnaitė, tel. (8 5) 2662888, el.p.: gintare.janikunaite@tm.lt;
- vyresnioji specialistė Toma Milieškaitė, tel.: (8 5) 2662917, el.p.: toma.milieskaite@tm.lt.

Maloniai prašome su šiuo raštu pateikta informacija supažindinti visus Lietuvos Respublikos teismus.

Pagarbiai

Teisingumo viceministras

Tomas Vaitkevičius